XXII. Festival leteckých amatérských filmů

19. září. 2026 - místnost Aeroklubu, letiště Zbraslavice, okres Kutná Hora

Jak je často zvykem, na Festival leteckých amatérských filmů se nejen chodí, ale i přilétá nejrůznějšími dobovými i ultra moderními letadly. Tentokrát to bylo trochu jinak a pro mě velmi zajímavé, protože se jednalo o cestu rovnou ze severního pólu, tedy ne v jednom tahu, ale přesto v návštěvě, osobě pilota Jiřího Pruši. Besedou a obrázky přiblížil vzdálený kout světa a jeho navigační dobrodružství při orientaci v bílých pláních, kdy klasický magnetický kompas selhává a letadla musejí přecházet na skutečný (geografický) sever a využít moderní satelitní či inerciální systémy. Jakmile letadlo přeletí přesný bod pólu, směr letu se okamžitě otočí ze severu na jih, aniž by letadlo změnilo fyzický směr. A to právě zažil i Jirka a začal mít starosti, musel přemítat, kolik má v nádrži paliva, a aby to správně nasměroval na Špicberky a ne na Aljašku, co by byl velký problém. Inerciální navigační systémy (IRS) orientované na skutečný sever se dopočítávají matematicky a rotace Země se tak stává hlavní oporou.

Zároveň se tak dotýkám hlavního smyslu festivalu a jeho zaměření, jak festival přiblížit co nejširší divácké obci, jak jej propagovat, jak využít nové technické prostředky v létání, drony, které dnes mění podobu válečných konfliktů a neudělat z toho seriál Hlava XXII od Josepha Hellera. Pro mě nejzajímavější asi je, když zkušení letci sami dokážou vyprávět svoje zkušenosti, „trampoty“ z létání, protože tomu opravdu rozumí a přinášejí neobvyklé vzrušující zážitky. Třetí místo si odnesl film, trochu možná meditativní, ale s nádechem, kdy se vám tají dech. **Savojské Alpy**, Kamil Boháč. Pohybujeme se nad vysokými skalisky, což se ani houževnatým horolezcům nemůže povést, vidíme vrcholy hor jako na dlani. Další třetí místo v hlavní soutěži si vydobyl kolektiv 5. ZŠ Kolín s animovaným filmečkem **Flying – Nice Little Penguin**. Tady je druhá taková možnost, jak podchytit mladé umělce, filmaře, přiblížit jim letecký svět, ohodnotit jejich práci. Druhé místo získal film zkušeného Karla Tvrdíka - **V. Bushcamp**. Z názvu už je patrné, že pořádání tohoto neobvyklého setkání už po páté je možná i trvalou tradicí zkušených i nováčkovských pilotů, kteří si svoje letadla dovedou „ukočírovat“ často i na milimetry. Přistát někde v přírodě, kde to neznáte je obtížné, riskantní, film přibližuje chlapy, kteří to dokážou. První místo získal autor už několika podobných filmů. Tomáš Jung, který se zaměřil na filmy našich „zlatých ručiček“ v letectví, tentokrát **Orlík VT 16A**. Československý jedno-místní kluzák, (větroň) dřevěné konstrukce asi nejvíce používaný v našich aeroklubech. Rychlost kolem 200km/h už zaručuje určitý adrenalin a vzrušení pro volnost létání bez motoru. Filmy Tomáše se vyznačují kvalitou uspořádání archivních dokumentů i přiblížení vlastního letu, kde tvůrce si umí do letadla také sednout a ukázat nalétané hodiny, představit se jako pilot.

Porotci Jaroslav Šika, David Balda a Miloš Zábranský rozhodli dát ještě druhé místo filmu **Parašutista**, Tomáš Jung. Patnáctiminutový pohled do historie, do období protektorátu, anexe Československého státu. Odbojář rotný Kouba byl příslušníkem skupiny Bioscop, který byl v roce 1942 vysazen jako zahraniční voják na naše území. Stala se chyba a Kouba si dobrovolně vezme život, aby neohrozil své spolupracovníky i přítomné četníky, kteří by ho

museli odevzdat gestapu. Dokument končí vzpomínkou na podobné případy, kdy za neposkytnutí pomoci se jevila zbabělost, kdy jako hrdinství se dá chápat i hazardérství, kdy za jakoukoliv pomoc hrozila smrt i nejbližšímu okolí, rodině. Knihu o Bohuslavovi Koubovi představil přítomný historik a spisovatel Michal Dlouhý. Mezi diváky byl také letecký historik Ivo Pujman z Českého svazu letectví, který v rámci diskuzí informoval o letecké digitální knihovně.

O nadčasovost festivalu se postaral legendární filmař Bohuslav Kučera, který se svým štábem, Videofilm studio Kutná Hora, natáčel rozhovory s autory jednotlivých soutěžních snímků a vše dokumentoval pro internetovou televizi ITV, kdy i porota dostala záludné otázky na kvalitu filmů i celého festivalu. Ano, díky bohatému programu, zajímavých hostů, příjemného prostředí s kávou a koláčky od Evičky a především zásluhou amatérských filmařů z Kutné Hory se festival podařil a může očekávat zájemce na příští ročník.

V kategorii drony, bez tématického omezení, porota udělila první místo filmu **Lysice,** Marek Černý. Druhá a třetí cena nebyly uděleny. Přehlídka filmů s leteckou tématikou má za cíl propagovat znalosti a výsledky v oboru létání, filmů, které nejsou primárně určeny ke komerčním účelům.

MgA. Miloš Zábranský, předseda poroty